

ઘોરણી : 12

ગુજરાતી

પાઠ : 8

અમરનાથની વાતાવર
સ્વાધ્યાય

પ્રશ્ન 1. નીચેના પ્રશ્નોના એક-એક વાક્યમાં ઉત્તર લખો :

- (1) અમરનાથ યાત્રા કયા સમયમાં સરળ પડે છે?
- અમરનાથ યાત્રા અષાઢ કે શ્રાવણ માસમાં સરળ પડે છે.

(2) અમરનાથ યાત્રામાં શેનો અવરોધ વિઘનરૂપ છે?

➤ અમરનાથ યાત્રામાં બરફના દુંગારા ઓંગાવા એ અવરોધ વિઘનરૂપ છે.

(3) લેખિકાએ અમરનાથ યાત્રા શેના દ્વારા કરી?

➤ લેખિકા અમરનાથ યાત્રા સરસ પાણીદાર ધોડા દ્વારા કરી.

(4) કશ્મીરમાં ક્યાં ક્યાં મનોહર સ્થળો જોવાલાયક છે?

➤ કશ્મીરમાં વેરીનાગ, સૌનમર્ગ કે ટ્રલીએન તળાવ જેવાં
મનોહર સ્થળો જોવાલાયક છે.

પ્રશ્ન 2. નીચેના પ્રશ્નોના બે – ત્રણ વાક્યમાં ઉત્તર લખો :

(1) લેખિકાને ક્યાં ક્યાં નામ પારકાં (પરાયાં) લાગે છે?

➤ લેખિકાને ગુલમર્ગ કે ખિલમર્ગ, ચશ્મેશાહી કે તખ્તે
સુલેમાન અગાર અચબલ કે ગરિબલ જેવાં નામ પારકાં
(પરાયાં) લાગે છે.

(2) અમરનાથ યાત્રામાં કઈ કઈ સાધન-સામગ્રી સાથે રાખવી જરૂરી છે?

- અમરનાથ યાત્રામાં બપોરે જમવા માટેનું ભાથું,
શોડીઘણી મીઠાઈ, કુમેરા, થરમોસ તથા નાસ્તા જેવી
સાધન-સામગ્રી સાથે રાખવી જરૂરી છે.

(3) અમરનાથ યાત્રામાં કયાં કયાં સુંદર સ્થળોનું દર્શન થાય છે?

- અમરનાથ યાત્રામાં વેરીનાગ, સોનમર્ગ કે ટ્રલીઓન તળાવ જેવાં અત્યંત મનોહર સ્થળો જોવા જેવાં હોય છે. ઉપરાંત ચંદનવાડી, ગુલમર્ગ કે પિલમર્ગ, ચશ્મેશાહી કે તખ્તે સુલેમાન અગર અચબલ કે ગરિબલ જેવાં સુંદર સ્થળોનું દર્શન થાય છે.

(4) લેખિકાને અમરનાથ યાત્રામાં કેવાં અનુભવો થયા?

➢ લેખિકાને નદીની જમણી પડ્યે રણિયામણી ટેકરી ઉપર પાઇનના ઝડની ગીય આડીમાં થઈને વાતો માંડક, આણિદેક વસંત વાયુના સુસવાટા, તોકાની નિશાનિયાઓની સિસોટીના સંગીતનો આભાસ કરાવતા હતા.

સાંકડી કેડીએથી માર્ગ કાપતાં તેમને શ્રીમતી
કૃષ્ણા હઠીસિંગ તથા તેમના બે પુત્રોનો લેટે થયો.
માર્ગમાં દરેક ક્ષણે પોતાનું સ્વરૂપ બદલતી કુદરતનું
કયું દશ્ય શ્રેષ્ઠ તે નક્કી કરવું તેમને માટે શક્ય
નહોતું. હરધનના મેદાન ઉપર તંબુઓ તાણીને
વસવાટ ન કરી શક્યા તેનો તેમને વસવસો રહી
ગયો.

તેમને અરમર વરસતા વરસાદનાં
ક્ષોરાને કારણે હરપનના મેદાનની શોભા નિહાળવા
મળી. વરસાદમાં પલળવાની મજા આવી. લેખિકાને
અમરનાથ ચાત્રા દરમિયાન આવા અનેક અનુભવો
થયા.

પ્રશ્ન 3. નીચેના પ્રશ્નોના સવિસ્તાર ઉત્તર લખો :

- (1) અમરનાથ યાત્રામાં જોવા મળતાં પ્રાકૃતિક મનોહર દશ્યો
પાઠના આધારે તમારા શબ્દોમાં લખો.
- અમરનાથ યાત્રા દરમિયાન પહેલગામથી ચંદનવાડી
સુધી જતાં પ્રતિક્ષણે બદલાતાં પ્રાકૃતિક મનોહર દશ્યોની
શોભા અનેરી છે.

કશ્મીરનો વૈશાખ એટલે જણે વસંતઋતુનો
અવતાર ! નદીકાંઠે કેવી સુંદર વનરાઇ જોવા મળે
છે ! સફરજનનાં આડ ઉપર ફ્રધ જેવા શેત રંગના
કૂલના ગુચ્છા ખીલી ઉઠ્યા હોય છે. આ સમયે આખી
કુદરત વસંતાવતારથી ઘેલી બની આનંદમળન
દેખાય છે. માર્ગમાં દરેક ક્ષણે કુદરત પોતાનાં
સ્વરૂપ બદલે છે.

બરફ અથવા સુશોલિત વનરાજીથી વિરાજમાન
ઉંચાંનીચાં રિખર ચારે બાજુ નજરે પડે છે. નીચે
ઉંડાણમાં, ખડકો ઉપરથી કૂદકા મારતી, કોઈક વાર વધુ
ઉંચેશી બુસ્કા મારતી, ઉતાવળે દાડતી, નાચતી, ગાતી
અને હસતી ઊંમાદિની તરંગવતી શેષ નદી જાણે મુગ્ધત્વ
અને ઘોવનની અધવચ્ચે ઉલેલી વનની મધુશ્રી જેવી
ભાસે છે.

હરઘન નામના વિશ્વાળ લીલાંછમ મેદાનમાંથી
ડાહી, ઠાવકી, શાણી અને ઠરેલ શેખ નદી પહોળા પટ
પર શાંતિથી વહે છે. ઉઘાડું માથું અને બડતી
ઓફણુવાળી તોફાની નાની કન્યા પિતાનું ઘર છોડી
સાસરે આવતાં, વિનમ્ર બની, માથે સાડલો ઓઢી,
છોડો ટીકઠાક રાખી જાણે ગંભીર અને ભારેખમ બની
ગઈ હોય તેવી શેખ નદી લાગે છે.

ଓপৰাংত বেৰিনাগ, সোনমাৰ্গ কে লীচেন তথা
জেবাং স্থানোনাং দশ্যো পঁছ অত্যাংত মনোহৰ ছ.

(2) 'અમરનાથ યાત્રા કઠિન છે?' - એવું શાશ્વી કહી શકાય?

➤ અમરનાથ યાત્રાએ જવું હોય તો ત્યાં કેટલીય જગ્યાએ બરફના કુંગરો ખડકાયેલા હોય છે. રસ્તો પણ ઘણો વિકટ હોય છે. એટલે પાણીદાર ઘોડા પર બેસીને જ યાત્રા કરવી પડે. ત્યાં વરસાદ પડે તો સાંકડા વહેળાઓ પહોળા અને વેગશી વહેવા માંડે. એટલે એ સમયે રસ્તો ઓળંગાવો મુશ્કેલ બની જાય !

પહાડના ઉલ્લક દોળવમાંથી કોરી કાઢેલી પગથીઓ
સાંકડી અને લપસણી બની જય તો ઘોડાના પગ પણ
લપસી જવાની શક્યતા ખરી જ. આ પરથી કહી શકાય કે,
'અમરનાથ યાત્રા કઠિન છે'.

(3) અમરનાથ યાત્રામાં પ્રવાહિત નદીનાં પલટાતાં મનોહર દશ્યો તમારા શબ્દોમાં લઘો.

- અમરનાથ યાત્રામાં શેષ નદી ઉજળાં, નિર્મળ, ઉણળા મારતી, ઉતાવળે વહી જતી હોય છે. આ દૃશ્ય નિશાળનો ધંડ વાગી જવાની બીકે ઉતાવળે નિશાળ તરફ ધસ્તી વાયરાથી ભડી જતી ઓફત્રીને એંચી પકડવા મથતી મુગ્ધા કન્યકાઓની યાદ અપાવે છે.

નીચે ઉડાણમાં, ઘડકો ઉપરથી ફૂદકા મારતી,
કોઈક વાર વધુ ઉંચેથી ભુસ્કા મારતી, ઉતાવળે
ઘડતી, નાચતી, ગાતી અને હસતી શેષ નઢી
ઉન્માદિની અને તરંગાવતી લાગે છે. એ નઢી જાણે
તનું મુગ્ધત્વ અને યૌવનની અધવચ્ચે ઉલેલી
વનની મધુશ્રી જેવી ભાસે છે. આ તનું અજબનું
રૂપાંતર હોય છે.

હરથનના મેદાનમાંથી વહી જતી શેષ નદી શહી,
ધુવકી, શાણી અને ઠરેલ હોય તેમ પહોળા પટ પરથી
શાંતિથી વહી જતી હોય છે. પછી ઉઘાડું માથું અને ઉડતી
ઓફણી પહેરેલી તોફાની કન્યા જેમ પિતાનું ઘર છોડી સાસરે
આવે ત્યારે કેવી વિનમ્ર બની જાય છે! તે માશે સાડલો
ઓઢી, છોડો ઠીકઠાક રાખી જાણો ગંભીર અને ભારેખમ બની
જાય એવું જ શેષ નદીનું પલટાતું રૂપ મનોહર લાગે છે.

Thanks

For watching